

Що стосується правової ідеології України, то варто однозначно стверджувати про наявність чітко визначеної програмної цілі, яка повинна формувати суспільну думку, помисли громадян, які б можна було трансформувати у практичну площину. Правова ідеологія української держави переплітається з політичною ідеологією, насамперед політичною ідеологією партій, що отримують представництво у органах державної влади. Попри постійний пошук ідеологічних критеріїв, змісту та напрямку розвитку держави, спільним (на декларативному рівні) залишається пропагування ідей розвитку громадянського суспільства та соціальної держави. Власне виходячи із такого розуміння сучасної української правової ідеології, ми будемо розглядати взаємодію права та релігії та їх місце у ній.

Таким чином,правова ідеологія сучасної української держави перебуває на стадії активного формування та теоретичного обґрунтування. Запозичення історичних традицій вітчизняного державотворення та передових світових демократичних принципів сучасного суспільства, в Україні ведеться пошук оптимальної моделі ідеологічної сутності, яка з однієї сторони стане чинником формування міцної держави, а з іншого боку забезпечить високі соціальні та правові стандарти розвитку.Право та релігія у цьому ракурсі, безпосередньо пов'язані спільними завданнями, які вони переслідують з метою встановлення високих суспільних ідеалів.

Макаренко Н.П.,

здобувач кафедри юридичної психології НАВС

ПРАВОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

На сьогоднішній день гостро стоїть питання, пов'язане з помітним зростанням підліткової злочинності. За даними Міністерства внутрішніх справ за останній рік неповнолітніми було вчинено понад 14 тисяч правопорушень. Така ситуація складається через недостатню увагу до процесів, що відбуваються у дитячому та молодіжному середовищі. Адже, як відомо, злочинцями не народжуються, ними стають. Неповнолітніх злочинців формують соціальні умови, в яких вони живуть і розвиваються, а також люди, які їх оточують.

Процес становлення людської особистості відбувається в певних соціальних умовах шляхом засвоєння і перетворення індивідами соціального досвіду, накопичення людством досягнень культури. Соціалізація особистості – це процес і результат засвоєння і відтворення

людиною соціального досвіду, який здійснюється в ході діяльності та спілкування.

Усе життя людина перебуває у рамках певних соціальних груп. І в школі, і на роботі, і на відпочинку постійно вступає у взаємодію з оточуючими. Хоча правосвідомість і формується на протязі всього життя індивіда, найбільш відповідальним являється процес правової соціалізації неповнолітніх, їх правове виховання, набуття правових знань. Саме в цьому віці закладається фундамент особистості, який в подальшому відіграє важливу роль в процесі становлення особистісного самовизначення та саморегулювання. Для цього використовуються різні можливості. Значну роль має відігравати шкільна правова освіта та виховання, які покликані забезпечити правову соціалізацію особи через систему правових знань і розвиток правового мислення, формування ставлення молоді до правових норм як внутрішньої цінності. Процес формування правової культури неповнолітніх передбачає свідоме сприйняття та засвоєння ними правових знань як особистісних цінностей і втілення їх у правову поведінку.

Отримані у школі правові знання повинні допомогти молодій людині увійти в доросле життя політично зрілими громадянами незалежної держави, зрозуміти цінності демократичного світу, усвідомити себе частиною великого українського народу, який створив цю державу і є в ній єдиним джерелом влади. Молоде покоління має вчитися демократії, вмінню захищати свої права та відстоювати свої інтереси, разом думати, як будувати своє майбутнє і майбутнє своєї держави. А тому саме такі заходи сприяють становленню активної життєвої позиції, формуванню особистісних рис громадянина України, власного погляду на державно-правові явища та особливості їх функціонування, усвідомленню ролі людини у системі суспільних відносин.

Формування самооцінки та самопізнання відбувається в процесі активної взаємодії з собі подібними. Для неповнолітніх особливо важливу роль відіграє найближча соціальна група, тому становлення неповнолітнього повинно відбуватися в сприятливих для цього умовах. Якщо ж це відбувається в неформальних підліткових групах, чи вуличних компаніях, то в подальшому може призвести до кримінальних наслідків. Важливо відзначити, що в несприятливому соціальному розвитку і порушеннях соціалізації виникатимуть найрізноманітніші форми соціальної дезадаптації й асоціальної поведінки неповнолітніх, пов'язані спочатку з делінквентністю, а потім і злочинністю.

Найбільш дієвим механізмом протидії негативним явищам у дитячому та молодіжному середовищі може бути саме ювенальна юстиція, ефективною складовою якої є програми з відновного правосуддя:

це і виховний вплив на правопорушника, і профілактика вчинення повторних правопорушень, і сприяння соціальній адаптації та реінтеграції неповнолітніх правопорушників у суспільство. В основу державних і регіональних програм щодо попередження злочинності серед неповнолітніх повинні бути покладені Керівні принципи ООН щодо запобігання злочинності серед неповнолітніх („Ер-Рядські керівні принципи”) 1990 р. В яких чітко зазначено, що попередження злочинності серед неповнолітніх є найважливішим аспектом попередження злочинності в суспільстві. Приймаючи участь в законній, соціально корисній діяльності та виробляючи гуманістичні погляди на суспільство та життя, молодь може бути вихована на принципах, які не допускають злочинної діяльності. Для того, щоб попередження злочинності серед неповнолітніх було ефективним, необхідно об'єднати зусилля всього суспільства з ціллю забезпечення гармонійного розвитку підлітків при повазі їх до особистості та заохочення її розвитку з раннього дитинства. Якщо ширше розглядати завдання ювенальної юстиції, то це не тільки комплекс заходів, це – політика держави, зорієнтована на виховання молоді в дусі поваги до старших, до чужої праці та власності, виховання підлітка таким чином, щоб у нього не виникало бажання порушити закон, а у випадку, коли це сталося, існувала б реальна можливість виправлення, реабілітації, професійного навчання та працевлаштування у подальшому.

Медведєв В.С.,

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри юридичної психології
НАВС

НАУКОВІ ШКОЛИ У СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ЮРИДИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ

Виникнення та функціонування наукових шкіл є важливою складовою розбудови і розвитку юридичної психології.

У сучасній вітчизняній юридичній психології склалися та функціонують принаймні чотири об'єднання, які мають повноцінний статус наукової школи чи успішно претендують на нього.

На початковому етапі Київська наукова школа центрувалася навколо постаті В.М. Сильова. Він висунув основні положення педагогічної за назвою, але психологічної за сутністю концепції взаємодії об'єкта та суб'єкта пенітенціарного процесу.

Основний етап функціонування Київської наукової школи пов'язаний з іменами М.В. Костицького, С.Д. Максименка, С.І. Яковенка.